

**Document de politică și strategie din 18 iulie 2003 privind
implementarea serviciului universal în sectorul serviciilor poștale,
aprobat prin Ordinul Ministrului Comunicațiilor și Tehnologiei
Informației nr. 225/2003**

INTRODUCERE

Având ca obiectiv prioritar respectarea cerințelor internaționale privind liberalizarea pieței poștale și asigurarea unui cadru național de furnizare de servicii poștale flexibile, eficiente și de calitate, politica și strategia de implementare a serviciului universal în sectorul serviciilor poștale se înscriu într-un proces mai larg de adoptare a standardelor sectoriale europene, ce are ca dată limită începerea negocierilor de aderare a României la Comunitatea Europeană din 1 ianuarie 2007.

În acest sens, Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației, denumit în cele ce urmează MCTI, stabilește politica și strategia de implementare a serviciului universal în sectorul serviciilor poștale pe perioada 2003-2007, acționând în vederea limitării posibilelor efecte negative asupra concurenței, determinate de furnizarea serviciilor din sfera serviciului universal, precum și a asigurării protecției intereselor utilizatorilor.

Pe baza acestei strategii Autoritatea Națională de Reglementare în Comunicații, denumită în continuare ANRC, va stabili condițiile și procedura pe care le va aplica pentru a desemna un furnizor de servicii poștale din sfera serviciului universal ca furnizor de serviciu universal, precum și condițiile speciale pe care va trebui să le respecte acesta și drepturile de care va beneficia în furnizarea serviciului în cauză.

1. Cadru instituțional internațional

Politica și strategia de implementare a serviciului universal în sectorul serviciilor poștale sunt concepute în concordanță cu legislația internă și cu reglementările europene - acordurile încheiate în cadrul Uniunii Poștale Universale etc. - din domeniul serviciilor poștale, care sunt principalul izvor de obligații ale României din acest punct de vedere.

1.1. Uniunea Poștală Universală (Universal Postal Union) - UPU

Înființată în 1874, UPU este una dintre cele mai vechi organizații internaționale și reprezintă un forum de cooperare, având un rol de mediere și comunicare între administrațiile poștale membre. UPU stabilește reguli ale schimburilor internaționale de bunuri și face recomandări în vederea stimulării creșterii volumului trimiterilor poștale și a îmbunătățirii calității serviciilor.

Una dintre preocupările prezente ale UPU este implementarea și dezvoltarea serviciului universal în sectorul serviciilor poștale prin stabilirea de standarde

comune de calitate, eficiență și accesibilitate. În acest sens, Congresul din 1999 de la Beijing a aprobat strategia UPU pentru perioada 2000-2004, care prevede: redimensionarea oportunităților oferite de noile tehnologii, noile cerințe ale utilizatorilor și noile opțiuni instituțional-administrative; asigurarea serviciului universal prin furnizarea de servicii care să permită utilizatorilor să trimită și să primească bunuri și mesaje către și din orice punct al lumii; îmbunătățirea calității rețelei poștale internaționale prin furnizarea unor servicii sigure, eficiente și de calitate; creșterea eficienței rețelei și furnizarea unor servicii accesibile utilizatorilor; satisfacerea nevoilor utilizatorilor prin îmbunătățirea cunoștințelor privind piața și dezvoltarea optimă a produselor; obținerea de beneficii maxime din schimbările tehnologice, economice și de reglementare din sectorul poștal; susținerea și optimizarea cooperării dintre furnizori etc.

1.2. Organizația Mondială a Comerțului (World Trade Organization) - OMC

OMC este una dintre cele mai mari organizații internaționale, care reglementează relațiile comerciale inter-statale. OMC administrează mai multe acorduri privind comercializarea bunurilor și serviciilor, în special GATT (General Agreement on Tariffs and Trade - Acordul general privind comerțul și tarifele) și GATS (General Agreement on Trade in Services - Acordul general privind comerțul cu servicii). La reuniunea ministerială de la Doha din anul 2001, OMC a decis începerea negocierilor de liberalizare a tuturor serviciilor ce fac obiectul comerțului internațional, deci și a serviciilor poștale.

1.3. Conferința Europeană de Poștă și Telecomunicații - CEPT; Comitetul European pentru Reglementări Poștale - CERP

CEPT este un organism paneuropean care constituie un forum de dezbatere a problemelor sectoriale, unde sunt reprezentate organismele însărcinate cu elaborarea și aplicarea politicilor și reglementărilor europene în domeniul poștei și telecomunicațiilor.

CERP este un comitet în cadrul CEPT, specializat pe probleme poștale, principalele sale atribuții în reglementarea acestor servicii fiind informarea țărilor membre privind necesitatea implementării și dezvoltării serviciului universal în sectorul serviciilor poștale și adoptarea poziției comune a statelor membre în ceea ce privește promovarea armonizării legislative continentale cu reglementările Uniunii Europene.

Principalele obiective ale CERP sunt: reconsiderarea serviciilor poștale în context european, ținând cont de schimbările curente în aspectele de reglementare și operaționale din domeniu; evaluarea influenței politicii internaționale de reglementare în toate țările membre și stabilirea contactelor necesare cu Uniunea Europeană în ceea ce privește problemele de reglementare, pentru dezvoltarea unui punct de vedere comun în abordarea acestor probleme; stabilirea și dezvoltarea relațiilor cu reprezentanții tuturor organismelor implicate în problemele de reglementare a serviciilor poștale; dezvoltarea și implementarea propunerilor rezultate în urma activității CERP.

Deciziile adoptate în cadrul CERP au caracter obligatoriu, implementarea lor fiind deosebit de importantă pentru armonizarea serviciilor poștale la nivel continental.

1.4.Uniunea Europeană - UE

Ca o consecință a garantării dreptului de acces la serviciul universal cetățenilor statelor membre, unul din principalele obiective în domeniul poștal ale UE este îmbunătățirea calității serviciilor poștale din sfera serviciului universal, în condițiile implementării pieței unice și promovării concurenței între furnizorii de servicii poștale la nivel european.

În acest sens, Directiva 97/67/CE privind implementarea regulilor poștale comune la nivel european reglementează modurile de asigurare a dreptului la serviciul universal, stabilește aria maximă ce poate fi rezervată furnizorilor de servicii poștale din sfera serviciului universal din statele membre, condițiile care guvernează furnizarea serviciilor nerezervate, principiile de tarificare și asigurare a transparenței contabile, precum și standardele privind calitatea serviciilor, creând astfel un cadru general de adaptare a acestora la condițiile interne ale statelor membre sau candidate.

Prin Directiva 2002/39/CE au fost reglementate noi reguli de transparență contabilă, iar pragul maxim al serviciilor rezervate a fost diminuat astfel:

- 2003: trimiteri de corespondență de până la 100 g și al căror tarif este mai mic decât de 3 ori tariful standard al unei trimiteri prioritare din prima treaptă de greutate din oferta de prestații a furnizorului de serviciu universal;
- 2006: trimiteri de corespondență de până la 50 g și al căror tarif este mai mic decât de 2,5 ori tariful standard al unei trimiteri prioritare din prima treaptă de greutate din oferta de prestații a furnizorului de serviciu universal.

2.Evoluții recente ale pieței serviciilor poștale europene

În Europa activitatea poștală s-a transformat foarte mult în ultimii ani datorită dezvoltării tehnologice accelerate, tendințelor de globalizare și liberalizare, fapt ce a dus la apariția de decalaje regionale și la necesitatea armonizării legislațiilor interne în vederea liberalizării piețelor interne ale statelor membre ale UE. În consecință, majoritatea statelor și-au schimbat legislația internă în vederea liberalizării graduale a pieței serviciilor poștale, creându-se autorități naționale de reglementare care garantează respectarea regulilor concurenței la nivel european, dar și asigurarea accesului la serviciul universal.

2.1.Considerații generale

În ultimii ani în furnizarea serviciilor poștale s-au înregistrat creșteri semnificative ale productivității prin automatizarea unor etape ale proceselor tehnologice, în special în ceea ce privește sortarea, prin introducerea marcatului cu cod de bare, a citirii optice a adresei etc.

Globalizarea, ca fenomen de integrare și impunere a interoperabilității economiilor țărilor lumii prin intermediul fluxurilor comerciale și financiare, precum și a schimbului de informații și tehnologii, a influențat evoluția serviciilor

poștale în ultimii ani, ducând la necesitatea armonizării legislațiilor interne cu legislațiile comune regionale sau continentale.

Liberalizarea, contribuind la scăderea costurilor și tarifelor pentru bunuri și servicii, a generat redistribuirea eficientă a resurselor, stimulând în acest fel creșterea economică și îmbunătățirea standardelor de calitate. Competiția dintre furnizorii de servicii poștale a devenit un mijloc important de obținere de beneficii în favoarea utilizatorilor, dar a avut un efect negativ asupra profitabilității furnizorilor. Prin urmare, liberalizarea serviciilor poștale, fără a se lua măsuri adecvate de gradare a acestui proces, poate limita accesul utilizatorilor la serviciile poștale din sfera serviciului universal.

2.2.Experiența unor țări care au liberalizat serviciile poștale

Reforma serviciilor poștale reprezintă o necesitate atât pentru țările dezvoltate, cât și pentru cele în curs de dezvoltare, în condițiile în care în multe cazuri există servicii care sunt încă furnizate în condiții de monopol. Experiența altor piețe de servicii publice arată că liberalizarea stimulează concurența, determină creșterea volumului pieței și creează noi oportunități de plasare a forței de muncă.

O data cu conturarea pieței poștale comune din cadrul UE, s-a hotărât o abordare în etape a liberalizării, luându-se în considerare aspectele specifice ale acestui proces, cum ar fi dezvoltarea standardelor europene de calitate și armonizarea serviciilor în cauză.

Prin Directiva 97/67/CE s-a hotărât ca monopolurile poștale din țările membre ale UE să fie reduse gradual, astfel încât până în anul 1999 trimerile poștale ce fac obiectul drepturilor rezervate să cântărească maximum 350 g. Recent Consiliul Europei a hotărât continuarea etapizată a liberalizării prin reducerea monopolurilor până la 100 g în anul 2003 și 50 g în anul 2006.

Totuși țările membre ale UE nu au ajuns la o înțelegere cu privire la liberalizarea graduală, astfel încât Marea Britanie a hotărât să liberalizeze piața serviciilor poștale pe cont propriu cu scopul de a se ajunge la o liberalizare completă până în anul 2007.

Finlanda a liberalizat total piața încă din anul 1994, dar în fapt nu a creat premisele unei piețe concurențiale, întrucât potențialilor competitori li se cere o contribuție de până la 20% din cifra de afaceri la fondul de compensare a pierderilor furnizorului de serviciu universal.

Germania și Olanda au liberalizat parțial piața serviciilor poștale stabilind valori mici corespunzătoare pragurilor de greutate și tarifelor serviciilor rezervate. Germania a redus aria de rezervare la 200 g încă din anul 1998, iar Olanda la 100 g din anul 2000. În Olanda tariful pentru corespondența simplă de până la 20 g este de 0,39 euro în timp ce pentru gama 20-50 g tariful este de 0,78 euro. Aceste evoluții nu au modificat semnificativ structura piețelor respective, astfel încât foștii furnizori naționali au rămas în continuare deosebit de puternici.

Suedia a liberalizat piața serviciilor poștale total încă din anul 1993, pierderea cotei de piață a furnizorului național a fost 5%-10%, tarifele pentru

corespondența simplă au crescut cu 72%, iar volumul traficului de trimiteri poștale a rămas aproximativ constant între anii 1993-1999.

Experiența statelor care au început deja liberalizarea pieței serviciilor poștale sugerează necesitatea unei abordări prudente a acestui proces. Elementul principal în evaluarea viabilității serviciului universal în sectorul serviciilor poștale după introducerea concurenței îl reprezintă impactul asupra profitabilității activității furnizorului de serviciu universal în condițiile constrângerilor ce influențează puterea sa de a face față competiției.

2.3. Serviciul universal în Uniunea Europeană

Implementarea serviciului universal în UE constituie principalul element de referință pentru evoluția implementării serviciului universal în România. Cu unele întârzieri, toate statele membre au implementat Directiva 97/67/CE, iar în prezent aplică Directiva 2002/39/CE.

Tabelul de mai jos prezintă modul în care se furnizează serviciul universal în statele membre ale UE.

Astfel, se poate observa că asigurarea serviciilor poștale din sfera serviciului universal implică:

- cel puțin o livrare și cel puțin o colectare în fiecare zi lucrătoare, dar nu mai puțin de 5 zile pe săptămână;
- greutatea trimiterilor poștale internaționale ce urmează a fi distribuite nu depășește 20 kg;
- greutatea maximă a trimiterilor poștale interne este în unele state de 10 kg și de 20 kg în altele;
- cu excepția Finlandei, toate statele membre ale UE au optat pentru impunerea și menținerea unor tarife uniforme.

Țara	Zile/ săptămână	Greutatea coletelor (kg)		Tarif uniform
		Trafic intern	Trafic internațional	
Belgia	5	10	20	Da
Danemarca	6	20	20	Da
Germania	6	20	20	Da
Grecia	5	20	20	Da
Spania	5	10	20	Da
Franța	6	20	20	Da
Irlanda	5	20	20	Da
Italia	5	20	20	Da
Luxemburg	5	10	20	Da
Olanda	6	10	20	Da
Austria	5	20	20	Da

Portugalia	5	20	20	Da
Finlanda	5	10	20	Nu
Suedia	5	20	20	Da
Marea Britanie	6	20	20	Da

După cum rezultă din tabelul de mai jos majoritatea statelor membre ale UE au rezervat întreaga arie care putea fi rezervată potrivit Directivei 97/67/CE. Limita maximă la care poate fi stabilit prețul pentru greutatea maximă rezervată corespunde unei valori egale cu cel mult de 5 ori tariful public corespunzător unei trimiteri de corespondență din prima treaptă de greutate a celei mai rapide categorii standard. Excepție fac Olanda, unde limita de pret este de 3 ori tariful public, și Marea Britanie, care are limita de preț fixată la 1 liră sterlină. Aceste limite vor fi reduse în continuare, potrivit Directivei 2002/39/CE.

Țara	Corespondență simplă	
	Greutate maxima	Tarif greutate maxima
Belgia	350 g	de 5 ori tariful de referinta
Danemarca	250 g	de 5 ori tariful de referinta
Germania	200 g	de 5 ori tariful de referinta
Grecia	350 g	de 5 ori tariful de referinta
Spania	350 g	de 5 ori tariful de referinta
Franța	350 g	de 5 ori tariful de referinta
Irlanda	350 g	de 5 ori tariful de referinta
Italia	350 g	de 5 ori tariful de referinta
Luxemburg	350 g	de 5 ori tariful de referinta
Olanda	100 g	de 3 ori tariful de referinta
Austria	350 g	de 5 ori tariful de referinta
Portugalia	350 g	de 5 ori tariful de referinta
Finlanda	0 g	0
Suedia	0 g	0
Marea Britanie	350 g	1 lira sterlina

2.4.Structura pieței poștale în România

2.4.1.Compania Națională "Poșta Română" - S.A.

Piața serviciilor poștale din România a fost caracterizată până în prezent de existența monopolului natural. Cu o tradiție de peste o sută de ani, Compania Națională "Poșta Română" - S.A. (CNPR) a fost cel mai mare și cel mai important furnizor de servicii poștale din România.

În acest moment CNPR furnizează întregul portofoliu de servicii poștale incluse în sfera serviciului universal. Rețeaua acesteia acoperă întregul teritoriu național și

este cea mai mare rețea de distribuție din România. Tarifele corespunzătoare serviciilor poștale din sfera serviciului universal furnizate de CNPR au urmat în ultima decadă evoluția cursului valutar.

2.4.2. Alți operatori

Piața serviciilor poștale din România a evoluat în ultimii ani, multe persoane juridice profitând de înlăturarea barierelor de reglementare pentru a-și notifica intenția de a furniza servicii poștale.

În anul 1999 erau numai 3 furnizori autorizați, iar la sfârșitul anului 2002 existau deja 88 de furnizori autorizați de servicii poștale.

Pe piață există câțiva furnizori importanți de servicii poștale, cu o ofertă variată de servicii, aceștia fiind în cele mai multe cazuri filiale ale unor companii internaționale, oferind servicii poștale având ca obiect trimiteri poștale interne și internaționale.

3. Cadrul legislativ

Până în anul 2002 serviciile poștale din România intrau sub incidența Legii serviciilor poștale nr. [83/1996](#), cu modificările și completările ulterioare.

În ianuarie 2002 a intrat în vigoare Ordonanța Guvernului nr. [31/2002](#) privind serviciile poștale, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. [642/2002](#), denumită în continuare Ordonanța privind serviciile poștale, prin care a fost abrogată Legea nr. [83/1996](#) privind serviciile poștale și orice prevederi contrare, transpunându-se în plan național reglementările europene.

Astfel, Ordonanța privind serviciile poștale și Decizia președintelui ANRC nr. [118/2003](#) privind procedura de autorizare a furnizorilor de servicii poștale sunt principalele acte normative ce reglementează sectorul poștal din România și pe baza cărora se va emite ulterior de către ANRC toată legislația secundară necesară.

În afara actelor normative amintite mai sus, furnizarea serviciilor poștale intră și sub incidența legilor speciale care reglementează într-un cadru restrâns modul în care furnizorii acestor servicii trebuie să asigure satisfacerea necesităților utilizatorilor.

4. Serviciul universal în România

Conform art. 5 alin. (1) din Ordonanța privind serviciile poștale, dreptul de acces la serviciul universal reprezintă dreptul fiecărui utilizator de a beneficia de furnizarea permanentă a unui set minim de servicii poștale, la anumite standarde de calitate, în orice punct din teritoriul național, la tarife accesibile.

4.1. Serviciile incluse în serviciul universal

Ordonanța privind serviciile poștale include în sfera serviciului universal următoarele servicii:

a)colectarea, sortarea, transportul și livrarea trimitărilor poștale interne și internaționale, în greutate de până la 2 kg;

b)colectarea, sortarea, transportul și livrarea coletelor poștale interne și internaționale, în greutate de până la 10 kg. ANRC va putea mări această limită de greutate până la cel mult 20 kg și va putea stabili condiții speciale pentru livrarea la domiciliu a coletelor poștale respective;

c)distribuirea coletelor poștale în greutate de până la 20 kg, expediate din afara teritoriului României către o adresă aflată pe teritoriul acesteia;

d)serviciul de trimitere recomandată, indiferent dacă trimiterea este internă sau internațională;

e)serviciul de trimitere cu valoare declarată, indiferent dacă trimiterea este internă sau internațională;

f)orice alte servicii poștale stabilite prin hotărâre a Guvernului, dacă răspund unor necesități de ordin social sau economic ale utilizatorilor, care nu pot fi asigurate în mod satisfăcător în condițiile unei piețe concurențiale.

Dimensiunile minime și maxime ale trimitărilor poștale care fac obiectul serviciilor poștale incluse în sfera serviciului universal vor fi stabilite de către ANRC în conformitate cu prevederile actelor adoptate de UPU.

ANRC va stabili condițiile de amplasare a punctelor de acces și a punctelor de contact, astfel încât densitatea acestora să țină seama de nevoile utilizatorilor, precum și de necesitatea respectării standardelor de calitate a serviciilor poștale din sfera serviciului universal.

4.2.Tarife

Conform art. 22 alin. (1) din Ordonanța privind serviciile poștale, "tarifele serviciilor poștale din sfera serviciului universal trebuie să fie accesibile, transparente, nediscriminatorii și fundamentate pe costuri".

Definirea termenului "accesibil"

Cerința de accesibilitate a tarifelor pentru serviciile poștale incluse în sfera serviciului universal ridică două probleme: determinarea nivelului tarifului la care serviciul încetează să mai fie accesibil și a categoriilor de utilizatori care la o creștere a tarifului vor renunța la serviciul poștal în cauză.

Accesibilitatea se poate defini în funcție de următorii factori: condițiile naționale specifice (PIB/cap de locuitor etc.), câștigul salarial mediu pe cap de locuitor, ponderea cheltuielilor cu servicii poștale în totalul cheltuielilor lunare ale unei persoane, costul relativ al serviciilor poștale incluse în sfera serviciului universal în comparație cu alte servicii sau produse, capacitatea utilizatorilor de a-și monitoriza și controla cheltuielile.

Acești factori vor trebui corelați de către ANRC cu nivelul tarifelor din țările candidate care prezintă aceleași caracteristici economice cu ale României și cu nivelul tarifelor din statele membre ale UE, luând în calcul venitul mediu și puterea de cumpărare.

Existența altor mijloace de comunicare (e-mail, SMS etc.) care înlocuiesc scrisoarea tradițională va putea determina o parte din utilizatori să renunțe la

serviciile din sfera serviciului universal ce au ca obiect trimiterile de corespondență simplă, în condițiile în care în zonele urbane s-a dezvoltat o rețea de Internet-cafe-uri care facilitează accesul la poșta electronică, iar zonele rurale sunt în mare parte acoperite de rețeaua de telefonie mobilă. Experiența țărilor dezvoltate arată o creștere importantă a orientării către aceste forme de comunicare.

Se conturează așadar necesitatea realizării unor studii de piață și necesitatea reorganizării și restructurării rețelelor poștale existente (oficii poștale nerentabile, personal distribuit ineficient) ca urmare a unei evaluări eficiente a costurilor de operare și funcționare.

4.3. Acces

Furnizorul de servicii poștale din sfera serviciului universal, precum și furnizorul de serviciu universal desemnat vor avea dreptul, în conformitate cu reglementările prevăzute de legislația poștală în vigoare și cu deciziile președintelui ANRC, să pună rețeaua poștală proprie la dispoziția terților autorizați să furnizeze servicii poștale, numai pe baza de contract.

4.4. Obiective

În sarcina ANRC va intra realizarea următoarelor obiective:

- elaborarea și adoptarea normelor tehnice, precum și determinarea standardelor naționale de calitate în concordanță cu cele europene;
- reglementarea activităților din domeniul serviciilor poștale din sfera serviciului universal și adoptarea și implementarea de decizii cu caracter normativ, precum și de proceduri funcționale de urmărire și control al respectării acestora;
- arbitrarea litigiilor dintre furnizorii de servicii poștale și furnizorul de serviciu universal desemnat, în vederea limitării posibilelor efecte negative asupra concurenței și protejării intereselor utilizatorilor;
- dezvoltarea unor servicii poștale moderne, eficiente și de înaltă calitate care să vină în întâmpinarea cerințelor utilizatorilor;
- liberalizarea serviciilor poștale și crearea unei piețe libere la care să participe un număr cât mai mare de furnizori de servicii poștale alături de furnizorul de serviciu universal desemnat;
- liberalizarea graduală a pieței serviciilor poștale în vederea deschiderii totale a acesteia spre competiție;
- asigurarea pe întregul teritoriu al țării a dreptului de acces la serviciul universal. Pentru aducerea la îndeplinire a sarcinilor ce îi revin, ANRC va trebui să ia în considerare următoarele:
- globalizarea serviciilor poștale;
- dinamica accelerată, prezentă în evoluția cerințelor utilizatorilor;
- liberalizarea și dispariția treptată a monopolului, în măsura în care acest lucru este necesar asigurării furnizării serviciilor poștale din sfera serviciului universal, astfel încât până în anul 2006, conform Directivei 2002/39/CE, greutatea maximă rezervată să fie de 50 g.

Toate acestea vor implica luarea de măsuri în vederea:

- creșterii calității serviciilor pentru a se optimiza satisfacerea nevoilor diverse;
- creșterii eficienței și productivității în condițiile competiției dintre mijloacele alternative de comunicație și dintre concurenții interni și internaționali;
- creșterii flexibilității și adaptabilității pieței serviciilor poștale;
- asigurării de către ANRC a unei monitorizări continue și a unei reglementări proporționale, care să țină seama de dinamica și evoluția concurenței pe piața serviciilor poștale.

4.5. Priorități

4.5.1. Asigurarea dreptului de acces la serviciul universal în sectorul serviciilor poștale la tarife accesibile și la anumite standarde de calitate tuturor utilizatorilor
În scopul promovării intereselor utilizatorilor ANRC va acționa prin reglementarea echilibrată a tarifelor aferente serviciilor din sfera serviciului universal în sectorul serviciilor poștale în vederea menținerii accesibilității acestora, precum și prin stabilirea și menținerea unor standarde înalte ale serviciilor.

4.5.2. Menținerea serviciului universal în sectorul serviciilor poștale pe întreg teritoriul țării, la tarife uniforme

În scopul asigurării accesului la serviciul universal pe întreg teritoriul țării, ANRC va stabili în sarcina furnizorului de serviciu universal desemnat obligația menținerii unui nivel uniform al tarifelor percepute pentru serviciile din sfera serviciului universal pe care acesta va fi obligat să le presteze, acest lucru implicând o subvenționare încrucișată din punct de vedere geografic. Având în vedere faptul că, în funcție de zonele geografice, costurile furnizării serviciului universal diferă, se va lua în calcul un cost mediu și implicit se va determina un tarif uniform. Această opțiune va susține indirect necesitatea furnizării serviciului universal în orice punct de pe teritoriul României, la tarife accesibile. În ciuda menținerii unor tarife uniforme, furnizorul de serviciu universal desemnat va trebui să aibă libertatea de a oferi reduceri comerciale utilizatorilor, asigurându-se însă că această flexibilitate să nu afecteze concurența pe piață.

4.5.3. Promovarea competiției pe piața serviciilor din sfera serviciului universal în sectorul serviciilor poștale

Experiența țărilor care au liberalizat total sau parțial piața serviciilor poștale a arătat că într-un cadru de reglementare eficient competiția duce la îmbunătățirea serviciilor și la scăderea nivelului tarifelor, încurajând productivitatea și creșterea economică.

4.6. Constrângeri

Stabilirea obiectivelor și priorităților de mai sus atrage necesitatea identificării elementelor care ar putea reprezenta o piedică în calea îndeplinirii acestora. Constrângerile s-ar putea referi în principal la situația infrastructurii poștale, la

modul de organizare a activității poștale la momentul actual, la situația oficiilor poștale și la distribuția resurselor umane, fiind necesară eficientizarea acestor activități în vederea optimizării costurilor furnizorului.

Prin măsuri de reglementare ANRC va asigura condițiile și stimulentele economice necesare pentru reducerea acestor constrângeri, acționând complementar mecanismelor pieței.

4.7. Abordarea practică a problemelor privind implementarea serviciului universal în sectorul serviciilor poștale

ANRC va avea de rezolvat următoarele probleme ce țin de abordarea practică imediată a implementării serviciului universal în sectorul serviciilor poștale:

- elaborarea legislației secundare și crearea condițiilor de aplicare a acesteia prin emiterea normelor metodologice aferente;
- analiza și monitorizarea permanentă a pieței serviciilor poștale, analiza și monitorizarea stadiului și tendințelor de dezvoltare, în vederea luării unor decizii corecte referitoare la furnizarea serviciilor poștale și la procesul de liberalizare graduală a acestora;
- analiza aspectelor în ceea ce privește furnizarea serviciului universal în sectorul serviciilor poștale și luarea de măsuri concrete referitoare la scopul, calitatea și finanțarea furnizării continue a acestuia;
- stabilirea standardelor de dezvoltare și modernizare a infrastructurii poștale în vederea furnizării serviciului universal în sectorul serviciilor poștale la standarde europene;
- crearea condițiilor de atragere a investițiilor necesare dezvoltării sectoriale;
- realizarea unor norme de distribuire compatibile cu cele europene;
- optimizarea accesului la rețea prin impunerea unui program de lucru cu publicul adaptat cerințelor utilizatorilor;
- impunerea unei densități optime a punctelor de acces la rețeaua poștală;
- aprobarea codului poștal național.

5. Furnizorul de serviciu universal

5.1. Desemnarea furnizorului de serviciu universal

5.1.1. Considerații generale

Desemnarea unuia sau mai multor furnizori de serviciu universal reprezintă una dintre deciziile cele mai importante în vederea asigurării ulterioare a furnizării optime a serviciului universal. Conform art. 6 alin. (2) din Ordonanța privind serviciile poștale, ANRC va stabili condițiile și procedura pe care o va aplica în vederea desemnării furnizorului de serviciu universal, precum și condițiile speciale pe care acesta va trebui să le respecte și drepturile de care va beneficia ca urmare a furnizării serviciilor poștale respective.

ANRC urmează să desemneze furnizorul de serviciu universal în funcție de următorii parametri, considerați individual sau interdependent:

- a)** aria de acoperire a rețelei poștale a furnizorului în cauză;
- b)** capacitatea de prestare a serviciului universal de către furnizorul în cauză;
- c)** modul de asigurare a concurenței dintre furnizorii de servicii poștale;
- d)** costurile implicate de furnizarea serviciului universal.

5.1.2. Condiții de desemnare

ANRC va impune următoarele condiții de desemnare a furnizorului de serviciu universal în sectorul serviciilor poștale:

5.1.2.1. condițiile care privesc calitatea persoanei juridice, impuse de actele normative în vigoare:

- să dețină licența individuală de atestare a dreptului de a furniza servicii poștale din sfera serviciului universal pe o perioadă de 10 ani în temeiul prevederilor art. 2 lit. q) din Ordonanța privind serviciile poștale și ale art. 5 alin. (9) din Decizia presedintelui ANRC nr. [118/2003](#);

5.1.2.2. condițiile de capacitate reglementate prin Ordonanța privind serviciile poștale:

- să poată asigura, pe întregul teritoriu național, cel puțin o colectare de la fiecare punct de acces și cel puțin o livrare la locuința fiecărei persoane fizice și la sediul fiecărei persoane juridice, în fiecare zi lucrătoare, dar nu mai puțin de 5 zile pe săptămână;
- să poată să pună la dispoziție utilizatorilor, pe cheltuiala proprie, în condițiile impuse de ANRC, în mod regulat, informații detaliate și actualizate cu privire la caracteristicile serviciilor din sfera serviciului universal în sectorul serviciilor poștale pe care le furnizează. În îndeplinirea acestei condiții ANRC va considera prioritare informațiile cu privire la accesul la serviciile poștale în cauză, tarifele și standardele de calitate corespunzătoare acestora;
- să poată asigura respectarea principiilor transparenței, obiectivității și nediscriminării în ceea ce privește asigurarea accesului utilizatorilor la rețeaua poștală. În îndeplinirea acestei condiții ANRC va putea să impună furnizorului respectiv, în vederea asigurării unui mediu concurențial, obligații cu privire la condițiile în care acesta trebuie să permită accesul altor furnizori de servicii poștale la rețeaua poștală proprie;

5.1.2.3. condițiile generale prevăzute la art. 8 din Ordonanța privind serviciile poștale:

- să poată garanta respectarea cerințelor esențiale;
- să poată oferi servicii identice utilizatorilor ce se află în condiții comparabile;
- să poată oferi servicii disponibile pentru toți utilizatorii, fără discriminare;
- să poată oferi serviciile respective în mod neîntrerupt, cu excepția cazurilor de forță majoră;

- să poată asigura o evoluție continuă a serviciilor în cauză, în funcție de cerințele tehnice, economice și sociale, precum și adaptarea acestora la cerințele utilizatorilor.

5.1.3. Condiții de calitate

ANRC va trebui ca prin decizia de desemnare a furnizorului de serviciu universal să impună acestuia sarcini de creștere a calității serviciilor poștale, astfel încât până în anul 2007 calitatea serviciului universal în sectorul serviciilor poștale în România să fie în acord cu parametrii de calitate continentală reglementați prin actele normative europene.

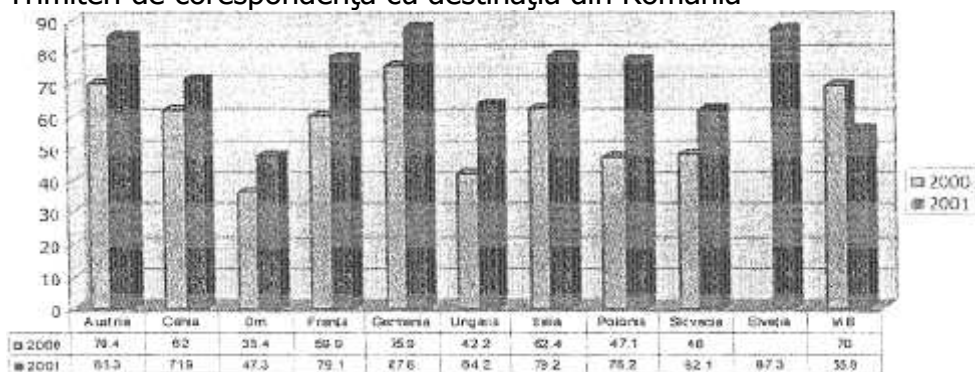
Astfel, se va ține seamă ca principalii parametri de calitate a serviciului universal sunt timpii de distribuție, exprimați sub forma "Z+n", unde "Z" este ziua prezentării trimerii poștale, stabilită în raport cu ora limită de acceptare, iar "n" este numărul de zile lucrătoare care trec până la data distribuirii la destinatar.

Directiva 97/67/CE stabilește standardele de calitate privind distribuirea corespondenței transfrontaliere intracomunitare după cum urmează:

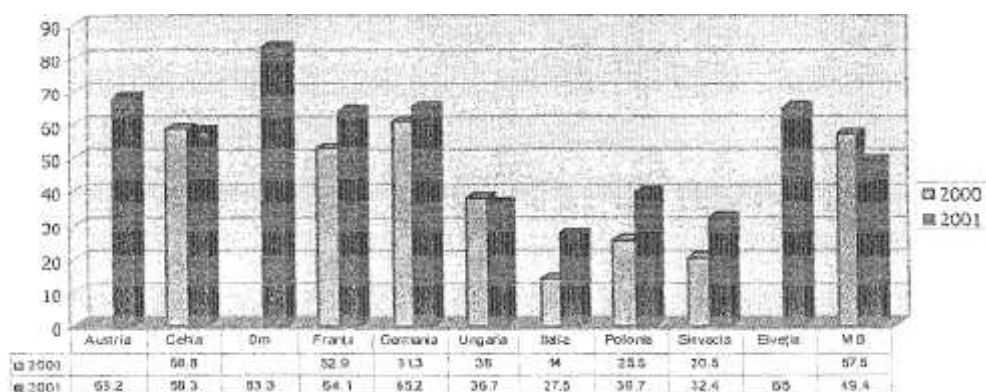
Limita de timp	Obiectiv
Z + 3	85% din trimiteri
Z + 5	97% din trimiteri

Directiva nu stabilește explicit obiective de calitate a serviciului pentru traficul intern, acest lucru fiind lăsat la latitudinea fiecărui stat, cu condiția respectării normelor de distribuire europeană. În continuare sunt prezentate rezultatele în anii 2000 și 2001 privind serviciile poștale având ca obiect trimiteri poștale trimise din România către țările UE și țări candidate și trimiteri poștale trimise din țările respective către România. Graficele*) se raportează la intervalul "Z+3".

Trimiteri de corespondență cu destinația din România

Trimiteri de corespondență expediate din România

Conform "UNEX-Lite", un sistem de monitorizare a calității serviciilor stabilit de "International Post Corporation" - IPC, o cooperativă a furnizorilor de serviciu universal din țările UE, se confirmă că respectarea standardelor de calitate europene se realizează într-o mai mare măsură în statele cu așezare geografică centrală în cadrul UE. Astfel, așa cum reiese și din tabelele de mai sus, procentele de satisfacere în România a acestor standarde sunt sub pragul de 85%, cu o ameliorare a acestei situații în relația cu statele membre ale UE decât cu statele candidate, existând valori procentuale mai mari pentru traficul de trimiteri poștale de intrare decât pentru cel de ieșire.

5.2. Remunerarea prin timbre a furnizorului de serviciu universal în sectorul serviciilor poștale

ANRC va stabili componența, modul de administrare și va desemna persoana juridică ce va avea dreptul de administrare a Conservatorului de timbre ca bun ce face parte din patrimoniul național cultural mobil. De asemenea, va stabili persoana juridică, furnizorul de serviciu universal desemnat care va avea dreptul exclusiv de a emite efecte poștale.

De asemenea, pe baza prezentului document și în conformitate cu art. 34 din Ordonanța privind serviciile poștale, ANRC va stabili planurile emisiunilor filatelice, condițiile de emitere, tipărire, punere în circulație, retragere din circulație și comercializare a timbrelor și efectelor poștale.

5.3. Principii de fundamentare a tarifelor

Conform Ordonanței privind serviciile poștale, furnizorul de serviciu universal desemnat va trebui să furnizeze servicii poștale din sfera serviciului universal la tarife accesibile, transparente, nediscriminatorii și fundamentate pe costuri. În scopul respectării acestor principii, furnizorul de serviciu universal va trebui să implementeze și să dezvolte un sistem de evidență internă a costurilor, suficient de detaliat, astfel încât să fie capabil să identifice costul furnizării individuale a serviciilor sau categoriilor de servicii incluse în sfera serviciului universal. Pe baza acestui sistem furnizorul de serviciu universal va realiza, în cadrul contabilității interne de gestiune, separarea activităților din afara sferei serviciului universal de cele aflate în sfera serviciului universal, precum și separarea activităților rezervate de cele nerezervate, în situația în care ANRC va decide stabilirea unei

arii rezervate. ANRC va stabili principiile generale ce vor sta la baza funcționării acestui sistem și va aproba metodologiile și politicile contabile utilizate.

5.4. Cost si finanțare

5.4.1. Evaluarea costului obligației

Conform art. 11 lit. e) din Ordonanța privind serviciile poștale, furnizorul de serviciu universal desemnat va putea beneficia de sumele sau de avantajele de orice altă natură care i se vor cuveni în temeiul oricărui mecanism de compensare a costurilor implicate de prestarea serviciilor poștale din sfera serviciului universal numai în condițiile stabilite prin lege și de ANRC.

Furnizarea serviciului universal poate presupune costuri suplimentare care pot reprezenta o sarcină injustă pentru furnizorul desemnat. Sarcina de furnizare a serviciului universal va apărea ca injustă în condițiile în care beneficiile economice vor fi depășite de costurile aferente furnizării acestui serviciu. Astfel, în lipsa unei forme de finanțare, aceste servicii nu ar fi furnizate la aceleași tarife de către un alt furnizor de servicii poștale, dacă acesta nu ar avea obligația să o facă, din cauza pierderilor implicate.

Elementele care vor trebui luate în considerare de către ANRC în analiza necesității compensării eventualelor pierderi rezultate de prestarea serviciilor poștale din sfera serviciului universal, precum și în stabilirea eventualelor mecanisme de finanțare sunt:

- implicațiile furnizării serviciului universal asupra furnizorului desemnat;
- implicațiile compensării eventualelor pierderi rezultate de prestarea serviciilor poștale din sfera serviciului universal asupra sectorului și a utilizatorilor.

5.4.2. Analiza opțiunilor de finanțare

Conform Directivei 97/67/CE, pierderile implicate de prestarea serviciilor poștale din sfera serviciului universal vor putea fi acoperite prin:

- rezervarea unei arii de monopol furnizorului desemnat;
- crearea unui fond de compensare a acestora, la care să contribuie toți furnizorii de servicii poștale din sfera serviciului universal.

Mecanismele de compensare a costurilor implicate de prestarea serviciilor poștale din sfera serviciului universal vor trebui să satisfacă următoarele criterii:

- obiectivitate și transparență;
- nediscriminare;
- proporționalitate;
- eficiență economică;
- aplicabilitate.

5.5. Controlul îndeplinirii obligațiilor privind furnizarea serviciului universal în sectorul serviciilor poștale de către furnizorul desemnat

ANRC va supraveghea și va controla modul de implementare și furnizare a serviciului universal, în conformitate cu reglementările prevăzute în legislația poștală în vigoare.

Astfel, conform art. 16 alin. (4) din Ordonanța privind serviciile poștale, ANRC va stabili procedura de acordare, modificare, suspendare și retragere a licențelor individuale, precum și obligațiile specifice ce incumbă titularilor acestora, cu respectarea principiilor transparenței, nediscriminării, proporționalității și obiectivității.

În conformitate cu art. 6 alin. (2) din Ordonanța privind serviciile poștale, ANRC va stabili condițiile și procedura pe care le va aplica pentru a desemna dintre furnizorii de servicii poștale incluse în sfera serviciului universal un furnizor de serviciu universal. Decizia presedintelui ANRC privind desemnarea unui furnizor de servicii poștale ca furnizor de serviciu universal va conține și condițiile speciale pe care va trebui să le îndeplinească acesta în furnizarea serviciilor respective.

Ulterior desemnării furnizorului de serviciu universal se va supraveghea îndeplinirea de către acesta a obligațiilor ce decurg din lege și din decizia de desemnare. Astfel, ANRC va avea următoarele priorități:

- va controla, conform art. 49 din Ordonanța privind serviciile poștale, asigurarea dreptului de acces la serviciul universal, promovarea intereselor utilizatorilor, asigurarea sustenabilității economice a furnizorului desemnat;
- va controla modul în care furnizorul desemnat va repartiza pe conturi costurile corespunzătoare serviciilor poștale furnizate, serviciilor rezervate și serviciilor nerezervate, în cazul în care va decide că este necesară păstrarea monopolului privind serviciile poștale având ca obiect trimiterea de corespondență cu greutatea maximă de 350 g;
- va supraveghea permanent și va monitoriza performanțele de calitate ale furnizorului desemnat;
- va supraveghea permanent și va monitoriza modul în care furnizorul desemnat se va achita de obligațiile ce îi revin din reglementările interne și internaționale în vigoare, ca urmare a relațiilor cu alți furnizori de serviciu universal în sectorul serviciilor poștale din alte state, urmărind cu prioritate: orientarea pe costuri a taxelor terminale, remunerarea furnizorului desemnat în raport cu calitatea serviciilor prestate, transparența taxelor terminale și stabilirea nediscriminatorie a acestora;
- va supraveghea implementarea standardelor tehnice aplicabile serviciului universal în sectorul serviciilor poștale, în vederea optimizării interoperabilității între rețeaua poștală națională și rețelele poștale europene;
- va supraveghea permanent și va lua măsurile ce se vor impune în ceea ce privește respectarea legislației interne și internaționale privind serviciile poștale din sfera serviciului universal.